

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
3 iunie st. v.
15 iunie st. n.

Este in fiecare duminică.
Redacțiunea :
Strada principala 375 a.

Nr. 22.

ANUL XXVI.
1890.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{3}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

In apus.

Raze vîi, schintei de aur, licăresc cătră apus;
De pe câmp, omătul iernei, gerul, crivățul s'au dus.
Rătăcește pitpalacul pe sub fîn și printre grâu,
Se aude cînt de trișcă și murmurul la pîrîu.
Calcă harza peste luncă cu pas rar și maiestos;
Fug din cale-i șerpi și brôșce, brotăcelul cel sfios.
Rîndunelele, in coruri, povestesc din depărtări;
In colone se înalță aburi calzi de pe cărări;
Ca o pînză se întinde drumul, ér pe el ca punct
O trăsură se zărește, trasă 'n trépêdul mărunt.
Doi drumeți ce nu opriră nici la han și nici la pod,
Se duceau cîtând tîrimuri neumblate de norod;
Ei fugiau de ghiara morței spre apusul liniștit,
Socotind că ea nu calcă peste țermul înflorit,
Mlădioși erau ca crinii și tot astfel de plăpîndi,
Dar pieriau in primăveră de iubire tot slămîndi;
Ea, ca blînda Magdalină, strălucind de frumuseți,
El, un palid, trist lucifer din senine dimineți!

Liniștită Viorica adormise pe vecii;
Peste chipu-i, de Madonă, jucau raze aurii;
Ér Călin ținînd-o 'n brațe, nu 'nterupse al ei vis;
Își privește lung iubita, ângerul din paradis;
De speranță se 'nroșește fața lui acum ușor,
Fericit la sinu-i strînge prețiosul lui odor:
'Dîmne, lasă-mi-o aicea, o vecie-așă s'o țin,
Liniștește și ascultă pe sêrmanul teu Călin;
D'ai iubi, Tu, nemurirea p'un sărut o ai schimbă,
Fericirea mi-e mai mare ca nemărginirea Ta
Ești gelos, o șciu, de crima care noi am sevêrșit,
Tu, nu ierți pe cine cêrcă a fi 'n lume fericit!

Lin trăsura se oprise, ér Călin ca din visări
Tresări cîtând cu ochii peste 'ntinsele cărări;
Cu-al seu suflet ar cuprinde stele, ceruri și pămênt,
Inse pasu-i șovăește, cală corpu-i un mormênt.

'Tinde mîna, Viorico, vino 'n crîngul cel de fagi;
Te coboră; in pădure fă mînuchiu de lubidragi;
N'ai țis tu că vrei dumbravă de mestecăni și de tei,
Vin acuma, vin cu mine, nu rîspunđi, se vîi nu vrei?
Spriginește-te de brațu-mi, pot acuma să te duc:
Sînt puternic, eu, sînt bine...

— Auđi cîntecul de cuc!

Nu tușesc, nici tu copilă și pe drum ne-am odihnit,
Tu deșteptă... Ia privește sôrele in asfințit,
Să n'ai tîmă, mórtea-aicea nu ne ia de printre flori;
I-ar fi milă, Viorico, i-ar fi milă

Tu să mori?!

Pe covorul de verdêță și sub umbră de anin
Șade trist și dus pe gînduri, șade tinêrul Călin,
Dar din ochi el nu mai pôte lacrămi să mai verse-acum.
Stă ș'astăptă 'n liniștire mórtea.

P'al veciei drum

Ei vor merge împreună, rătăci-vor amêndoi
Și nu-i mult pînă să cate astăđi sôrele 'napoi;
Nu e mult pînă să guste cel din urmă trist pahar
Și nici pôte să mai fie pentru el acum amar!
Intinsă 'n margini de lacuri, lîngă nufêrul plăpînd,
Stă amanta-i legănată de al primăverei vînt.
Căpêțeu de lacrămiore i-a făcut al seu iubit,
I-a legat mîni și piciore cu mîlin imbobocit;
Catafalc din tîmăiore și din flôrea-paștelui,
Oranistul îi din feregi și din trestia lacului;
Stă la capul ei zefirul, plînge și adie lin,
Il aude Eco, vine, tôte Nimfele ér vin;
Trec in cîrduri și Satirii fluerând soșește Pan,
Dar, uimit, ascultă doina țisă 'n crînguri d'un cioban;
Cîntă cobitorea huhă, sus pe ramuri verđi de plopi
Și de jale roua vêrsă, lacrămi peste flori in stropi.
Merge vîntul ca să spună trista veste lui Călin,
Păsărele merg, dar glasul de durere și-l ațin.
Plêcă Pan, ca mai puternic, plêcă să-l aducă el,
Ér supușii lui Satirii, il urmêză 'ncetinel.
Eco repetêză taina, codru tot e 'nșciințat,
Răcănii es din baltă vin și ei la 'nmormêntat.

Rênduri, una câte una stelele s'aprinđ fâclii,
Luminêză sânta boltă cu cereșci împêrății,
Intristat'a lor lumină, mórță și mai mândră-o fac
Decât Nimfe și Naiade ce se joc acum pe lac.
Luna rece dar frumôsă ca amanta lui Călin,
De suk norii plimbătornici lunecă pe cer senin.
Dorm gingașe păsărele, dôrme 'n flôre mândrul flutur,
Nuferii adorm pe lacuri, aripi ținele își scutur.
Numai miêđă-nôpte pacea turbură din când in când
Și Călin care suspină pe logodnica-i strigînd:
'Tinde mîna Viorico, vino 'n crîngul cel de fagi,
Te coboră și 'n dumbravă fă mînuchiu de lubidragi;
N'ai țis tu că vrei dumbravă de mestecăni și de tei,
Vino-acuma, vin cu mine, — nu rîspunđi...

Să vîi nu vrei?

Spriginește-te de brațu-mi, pot acuma să te duc:
Sînt puternic, eu, sînt bine...

Și rîdea ca un năuc!

S'a 'ndurat atuncia mórtea ca să-l ia de printre vîi,
Căci stingher ce să mai cate pe cărările pustii?

Bogdan I séu Intemeerea Moldovei.

— Tragedie in versuri, in cinci acte. —

(Urmare.)

Molda.

Și cum vei face ôre?

Negrilă.

De-aicea nu departe va fi Bogdan ajuns;
S'aud anc' alui cornuri — și cred c'ar fi de-ajuns
Déc'aș puté oștire să-i dau . . .

Molda.

Așă grăbeșce!

Negrilă.

Dar cum, prin care mijloc?

Molda.

Eu, nu șciu, . . . te gândeșce.

Negrilă.

Să es eu din cetate nici cum nu voi puté,
Că n'am îngăduire să es or-când aș vré;
Străini nu sânt pe-aicea prin cari să dau de șcire
Iubitului teu . . . Totuș, o slabă amintire
Imi spune, că 'n vechime in casa-aici, eră
O mare subpământă, ce gura-și deschidea
Alături c'un stêlp mare . . .

Molda.

N'o fi p'acesta ôre?

Negrilă.

Și pétra de de-asupra-i e fôrte sunătore . . .

Molda.

Incercă!

Negrilă, (bătând cu piciorul in lespedea de lângă stâlp.)

Auți sunet?

Molda.

Așă-i răsună-a sec!

Negrilă.

Aștéptă, jos pe pétră urechea să-mi aplec . . .

(Se pune cu urechea pe pétră.)

Mai bate cu piciorul.

(Molda bate cu piciorul in lespede.)

Așă! aicea este!

Deci slaba-mi amintire n'a fost numai poveste;
Un sunet, tot in valuri s'aude — chiar așă!
Dar cum acéstă pétră de-ací vom ridică?

Molda.

Oricum, vom fi in stare, — cu unghii și cu dinții
Vom smulge-o . . .

Negrilă.

Domoleșce-ți aventu-ușor al minții.
In darn va fi cercarea . . . Ești fragetă, -s bêtrân . . .

Molda.

Voi ridică-o ênsa-mi — de-aș șci chiar că remân
Sfârmată, fără viêtă, sub gréua-i apêsare.

Negrilă.

Să incercăm . . . Dar étă un paloș de fier, tare;
Cu el ne-a fi mai lesne.

(In un paloș din trofeu, îl viră între lespeși, și încercă a ridică, cu ajutorul Moldei.)

Așă! incetinel!

Molda.

De ne-ar păzi norocul să nu ne prindă el!

Negrilă.

Zemir îș pregăteșce odórele de nuntă . . .

Molda.

Căti-i-ar gâtul lanțul și môrtea cea mai cruntă!

Negrilă.

Ia! lespedea se mișcă, — se saltă 'ncetișor . . .

Molda.

Așă-i . . .

(Amêndoi ridic pétra.)

Negrilă.

Pe mâna-mi las'o.

(O sprigină de stêlp.)

Molda.

Făr' voe un fior

Prin sînu-mi simt că trece . . . Ast grópă 'ntunecósă
In ce loc va respunde?

Negrilă.

In lésa cea umbrósă

Pe unde, cred, acuma, că tocmăi s'ar allă
Bogdan și curtea-i tótă.

Molda (pășind in subpământă.)

Haidem dar.

Negrilă.

Cum așă?

Va fi cu neputință prin astă subpământă
Să vii și tu!

Molda.

Cum!

Negrilă.

Oh! dar pe Maica cea pré sfântă!

Un gingaș trup, ca tine, curënd s'ar istovi
De drumul și de duhul cel reu ce este-ací;
Me lasă dar pe mine să merg, să-i dau de șcire, —
Să-i spun s'adune grabnic, Bogdan, a lui oștire,
Să vie-ací, să lupte cu aști amarnici hoți . . .

Molda.

Când vêd nainte-mi drumul, scăparea mea! — mai poți
Să cređi că mi-ar fi frică de chin séu de-ostenelă?
Pe brânci chiar pân' la densusul voi merge făr' sfielă!

Negrilă, (rugător.)

Remâi . . . remâi!

Molda.

Bêtrâne! de 'n âst drum voi perî,
Decât să pier aicea, mai mulțămît-oi fi;
Aici, mi-aștept rușinea — o môrte mai cumplită!
Cum de-alta mai plăcută m'aș teme?

Negrilă.

Vai! . . . iubită!

Și gingașă copilă! . . . nu pot să 'ngăduesc,
Nici voi ca al meu suflet să-l mai ingreunesc

C'un alt păcat de morțe!.. Că tu nu-i fi în stare
Să calci un drum c'acesta...

Molda.

Vreu!

Negrilă.

Mergi l'a ta perđare!

Molda.

Vreu!

Negrilă.

Decă ȃci tu astfel — să fie 'n voia ta...
Dar eu ȃ-am spus... pe mine, cred, vina nu vei da.

Molda (scoborînd cu totul în subpămînt.)

Om bun! hai, vin cu mine! făr' de popas păși-voi
Ca orbu'n întunerec — lumina urmări-voi!..

(Amîndoi se scobor în grăpă, și *Negrilă* trage
în cet lespedeă după sine, — ce se aședă la loc,
cum a fost înainte.)

ACTUL IV.

Scena I.

Bogdan, Ursan, curteni români.

Bogdan, (intrînd.)

Cum? nimene pe-aicea! Și porțile deschise
Ca 'n țile de serbare... Ce-o fi? Ori, pare-mi-se
Că 'ntrăga tătărime, cu hanu-i îngâmfat,
Va fi purces ingrabă după vr'un nou vînat!
Că nu șciți voi, că eri chiar, când eu aici venisem
În vîlvul cel mai mare pe-acest *Zemir* găsisem!
O róbă — ȃeu frumósă! — din loc necunoscut,
Desprețuîă iubirea-i în chip de necređut, —
Și-i tot ȃicea în fața că-i barbar, slut și fiară, —
Și că, cu mult mai dulce i-ar fi plăcut să piără,
Decât să stea în brațul unui așă mișel!..
— Acum, aci nu-i nime, — nici róbă și nici el.

Ursan.

Dar am zărit stăpâne în fund, colo, de-o parte,
Mulțimea adunată, părănd că s'ar imparte
Măncări și bēutură...

Bogdan.

Dar unde?

Ursan arătînd în fund.)

ȃtă! veđi?

Bogdan.

Intr'adevăr, așă e! ȃeu! ȃ-ar veni să cređi,
Că n'au mîncat de anțerț — așă s'arunc de-amarnic.
Se vede că emirul s'arată ađi cam darnic!

(S'aud cornuri tătărășci.)

Ori pôte că tatarii, cu toți acolo 'n hor
Serbătoresc, prē veselī, vr'un sfânt pāgân de-al lor!
Deci până când *Zemir-Han* aici va reveni,
Putem în voe bună cu toți a ne-odihni.

(Unor arcași, opriți la ușă.)

Adus-ați cerbul mândru ce-atât îl hăituirăm,
Și care după o gônă de-un cias abi-l găbjirăm?!

Un arcaș.

Adus; e cōlea 'n tindă.

Bogdan.

Vielén afurisit!

Lung, sprinten în piciōre, la cōrne 'mpleticit, —
Ne dete-o muncă bună! Dar de-asta reu nu-mi pare;
ȃeu! n'are nici un farmec ușōra vînatōre!
De-alerg, de sar, me sbucium prin dealuri și prin vāi,
Or de m'arunc prin ape cu toți copoii mei, —
Piciōrele de-mi sānger — sēu îmi jupoī obrazul —
Nu-mi pasă, — că îndată îmi dāmolesc necasul,
Când țin sub talpa-mi fiara ș-o spintec dintr'odat!
— *Ursan*! ȃ-aduci aminte de vulpea ce-am scāpat?
Abrașă lighiōe! și-mi pare reu de ea...
Ce blană stralucită, ca aurul sadea!
Mistrețul picleș, inse, ne-a pus el vērēf la tōte...
Pānditu-l-am cu grije de pe la mieđ-de-nōpțe;
Cređuse, prostul mamei!.. Că 'n vizunīa sa
Făr' nici o ostenelă spinarea-și va păstrā! —
Dar, de îndat' ce focul și fumul rēsbăturā
În fundul vizuniei, — cea lungă 'nfundaturā, —
Un muget surd, fiornic, dinuntru s'auđi,
Ș-apoi, ca și un fulger, mistrețul meu sbucni
Prin flacāra intrēgā... Atunci, în gōna mare
Isbiam în el cu arcuiri și suliți, — cāt fu 'n stare
În spate să primēscā!.. Și el, nu se da prins!..
În fuga-i inse, ȃtă că pēru-i s'a aprins —
Și fiara, dānd un răcnet... se duse dura 'n vale!..
Cu toții ne-aruncarăm ca smeī pe-urmele sale,
Și tot eu fui întēiul ce-l ajunsei!

Ursan.

Așă!

C'o lovitură 'n creștet l'ai amuțit!

Bogdan.

Hei da!

Și ȃtă că acuma putem în gura mare
Să ne fālim cu-a nōstrā poznașă vînatōre!
— Precum cu drept e, inse, — stāpānului de-aci
Sā-i dām o dijmā bună, — căci el ne 'ngādui
Prin munții și-a lui cāmpuri în pace să vînam, —
Acest cornut se cade acum sā-i prosforām;
Apoi, mai înspre sērā, spre țēra-ne pornind,
Remas bun dela dēnsul ne vom luā pe rēnd.

Scena II.

Zemir, Bogdan, Ursan, curteni.

Zemir.

Ce vēd' ȃr tu *Bogdan*?

Bogdan.

ȃr eu!

Zemir.

Îmi pare bine!

Te voi avē ca ōspe la nunta-mi și pe tine;
Cā-i de cāutat adesea un ōspe strālucit...

Bogdan.

Me iertā... Din potrivā, la tine am venit
Spre-a-ți mulțāmī din suflet de-a ta îngāduire
Ca să vînam prin țēra-ți, făr' nici o ingrādire!
Și totodat', ca dijmā, eu ȃie ȃ-am păstrat
Din fiarele ucise — un cērb încornorat
Ce-l adusei aicea...

Zemir.

Îl vom gāti la mēsā,
Și ospētarea nōstrā va fi mult mai gustōsā.

— Da, tu vei sta aicea : ești prinsul meu acum
Și până după nunta-mi nu vei porni la drum.

Bogdan.

Iți dau mii multămite l'a nalta ta poftire !
Dar astăzi diminețā primii o bună șcire !
Ce 'n Maramureș grabdnic me chemă, — spre-a porni
'Naintea celei care soție îmi va fi ;
Că ea-i pe drum acuma spre țera-mi . . .

Zemir.

Mai ai vreme !
Mirésa-ți fără tine sosi-va . . . nu te teme !
Femeia 'n veci alérgă cu zor spre măritat . . .

Bogdan.

O cređi ?

Zemir.

O șciu !

Bogdan.

Minune !

Zemir.

Sunt pré incredințat !
Și chiar acea ce pare întei că se codeșce,
La urmă-i dá cu zorul de lumea prăpădeșce ! . .
Că, ce o fi mai dulce pe-acest pământ intins,
De nu al căsniciei dor dulce, neinvins ! . .

Bogdan.

De cređi . . .

Zemir.

Me mai intrébă !

Bogdan.

Halal ! halal de tine !

Zemir.

A dragostei mari taine cunosc eu mult mai bine . . .

(Va urmă.)

N. A. Bogdan.

Istoria districtelor românești în Bă- natul timișan.

VII.

Pîn privilegiile pe cari le avem dela Ladislau al
V. (1457 Viena,) privilegiul Isabela (1551 în
Alba-Iulia) și apoi alai George Racoți (1643
Alba-Iulia), se constată, că nunumai ei, ci in-
continuu și alți regi au recunoscut neștirbat
tote drepturile și prerogativele districtelor și a
nobililor români din Bănatul timișan, avute din adânci
bătrânețe și ulteriormente câștigate cu bărbăție mili-
tară. Intocmai și principele Transilvaniei George Racoți,
după incorporarea Bănatului la Ardeal, a recunoscut,
și a continuat a tractă cu românii, ca cu niște aliați,
cari în toate privințele aveau o țără autonomă care
se legitima însași pe sine. George Racoți mărse și
mai departe în dărnicia lui. El recunoșce că distric-
tualii români nu sunt deobligați a participa la răs-
boiuri afară de Bănat, ci numai la apărarea terito-
riului propriu și la cetățile Caransebeș și Lugos. Aș-
dară autonomla Bănatului se basază pe uniune per-
sonală și privilegiile date erau o pragmatică, ce stipu-

lă drepturile reciproce între români și regele un-
guresc. Și precum am vedit cu casuri istorice, acésta
uniune s'a și eserciat cu tótă acurătēta și cu multă
zeleșie din partea românilor. Dar étā în perspectivă
în ce a culminat acésta sanctiune pragmatică pre-
conisată de regii ungurești și de dietele maghiare.¹

I. În 8 districte române, regele Ungariei, străi-
nilor să nu facă donațiuni de proprietate; numai cu
escepțiune acelor indiviđi bine cunoscuți, pe cari ro-
mânii și nobilii lor îi vor recomandă și distinge, că
au deseversit merite pentru Bănatul timișan.

II. Cele 8 districte; una de alta regele nu le va
separă. Va recunoșce uniunea lor nedespărțită, for-
mând pururea un complex unitar românesc, în drep-
turi și prerogative, precum au fost din adânci bă-
trânețe.

III. Districtele române să fie conduse și dirijate
incontinuu de un comite (Comes), care va pune în
esercitare justiția, și dela care să se pótă apelă la
supremul jude a țerei, (Curiae) și dela acesta la per-
sona regală.

IV. Dēcă comitele séu vice-comitele ar voi să
esecute penalități, dēnsul să nu pótă luă caii, oile și
armele românului pedepsit; ér acestea penalități să
nu se pótă incassă numai dēcă judele districtului séu
a cercului va escurge la fața locului.

V. Nobilii și Chinezii români sunt scutiți de
dajde. Avera acestora, precum și a jobagilor lor nu
se va puté secvestră și esecutionă de nici un județ
străin.

VI. Nobilii celor 8 distr. se consideră ca nobili
patentați ai țerei.

VII. Procesele, cari vor ocure între nobili și jo-
bagii lor proprii, să se judece în antea nobililor; ér
procesele între nobili și chinezi să se severșescă în
fața comitelui din district.

Tot acestea drepturi, la 1494, regele Vladislav
II venind la Timișóra, le-a preconisat pentru meri-
tele românilor făcute la confiniile Bănatului.

Ținutu-s'a ori nu acésta pragmatică în tótă sân-
țenia ei, nu se pótă constată cu tótă certitudinea.
Dar aceea este vedit, că românii se provocau și pre-
tindeau cu tărîe respectarea lor, ba aflăm, că nobilii
țineau congregațiuni turbulente pururea când se al-
terau arbitralmente privilegiile lor. De aci se pótă es-
plică colindarea nobililor români pe la ușile regilor,
pe la diete, ba făceau chiar și drumuri pe la Viena,
cari pe acelea timpuri acestea voiagiuri nu se făceau
de plăcere, ci de mare nevoiă și cu pericolul vieței.
Ingerință din partea guvernatorilor din Timișóra
aflăm, că s'a făcut adeseori, — a făcut-o acésta Paul
Kinezul la 1485, Stefan Batori și Petru Petrovici.
Acestia se provocau inse la acte regale date lor de
cătră regele ca drept de amestec în atacurile distric-
telor. Petru Petrovici la 1544 admoniéză pe nobili
și pe chinezi că persecută pe Francisc Todor, care a
bătut pe niște murari, de și regina (Isabela) l'a ab-
solvat de sub acésta agresiune. Admoniind đice: Ér
dēcă dēnsul ar fi comis alte penibilități, să se cerce
cu deadinsul de cătră judele din Lugos. Și dēcă ar fi
să se apeleze cauza, să se facă de-adreptul cătră co-
mitele Timișorei. Probabil, că comitele Timișorei érá
instituit de regele cu acest drept pentru inlesnirea
justiției, pentru că forul lor de apelată érá la Curiae
și la regele. Un alt cas analog s'a întēplat la 1548,
când crainicii cetății din Caransebeș pentru plățile
lor fac arătare cătră Petru Petrovici, care de și nu
érá comitele districtelor, dispune cu arbitriul propriu,
a se pune în regulă salariile oficerilor de milițā per-
manentă a cetăților districtuale.

¹ Pesty Frigyes Szörény Vár. Hajdana. pag. 21. 22.

VIII.

Aflăm din procesul de administrare, că românii din Bănat, afară de privilegiile lor mai aveau și alte drepturi, — propria lor justiție, pe care o numiau: Juxta Antiquam legem districtuum Valachicalium Universorum și Jure valachie requirente.

Să urmărim justiția lor, ca să ne convingem, că predecesorii noștri nu au fost un nēm aci pribegit cu sacul de pene pe umerii lor; și că mai mult valorau ca descendenții lor, căroră ași și limbă străină li se impune prin ășii-și propriii lor fii, cari abătuți la

subprefecții Severinului, la 1478, îl judecă, că el și 12 soți ai lui să jure după usul român (juxta antiquam et approbatam legem Valachicalium universorum) ad. acești 12 ămeni nobili aleși să pună jurământ cu el dimpreună, că sânt pe nedrept acușați de incendiul morii. La acesta intrevin alți nobili, cari mijlocește strămutarea sentinței comiților Severinului, ca numai George Gaman și cu doi martori să depună jurământ, aleși de cătră Vadu. Acesta alege pe Nicolae Bizerea², care apoi pune jurământ: că George Gaman e nevinovat in cauza incendiului. Acesta legi-

H I E N E.

Roma, in loc să zeleze pentru nēm, au adus cu sine rușinea jesuiților¹.

Cum se legiferau românii bănățeni in vechime? Unul cu numele Vadu, nobil patentat, acusa pe George Gaman și pe fiul seu Ladislau: că George Gaman încă in viața părintelui seu, insoțindu-se cu morarul lui i-a dat foc la mōra lui Vadu, pe care o avea in posesiă pe riulețul Bizerea. George Gaman inse negă faptul și protesteză contra crimei; pentru ce

¹ Veți, cauza gimnasiului din Beinș in jurnalele românești.

ferare este pură romană adusă de coloniile romane, și care nu se află de fel in usul maghiar.

Tot acest George Gaman la 1500 este de nou acusat de cătră vėduva lui Nicolae Bizerea, tot in antea comiților severineni, că dēnsa a vėndut mai multe tunuri, pentru cari dēnsa pretinde prețul lor. George Gaman din contră a afirmat, că dēnsul numai doue tunuri a cumpėrat și prețul lor l'a și depus in casa lui Nicolae Bizerea. Neputėndu-se con-

² Predicat dela riulețul Bizerea. Pesty îl proreclză Bezerey.

stată adevărul, Iacob Gerliste și Petru Mascăși bani ai Severinului i-au oferit văduvei jurământul: că dânsa a vândut numai doue tunuri. Acî depunerea jurământului, în lipsa de alte documente, se numește drept român, pentru că cu alte documente (documento) nu s'a putut vedea adevărul. Acest George Gaman a fost pârît de propria lui fată, Doroteia, că dânsa nu a primit dela părinții ei nici o zestre după dreptul român (jure valachie requirente) care i se compete dela fratele ei, remas în posesiunea părintelui Nicolae Gaman.

Pretensiunea Dorotheei s'a satisfăcut cu 60 galbeni. Acest us este o datină și până ađi la poporul român, că fata măritată se satisface cu o zestre bagatelă, fără ca dânsa să mai pretindă împărțirea averii după dreptul unguresc.

Gavrila, fiul lui Bogdan nobil din Călugăreni, devenind în lipsă, părțile din domeniile sale din distr. Comjatlui, Călugăreni, Mogoiești, Recita și Strimtura, voind să le amaneteze, pentru ce la 1503 a provocat prin trei districte (juxta ritum valachie) după usul român, pe vecinii înmediați a domeniilor lui, pe Marta, fata lui Tamaș, și pe toți eređii lui Tamaș, ca să primescă în amanet domeniile lui, ca vecinii cei mai apropiați.

(Va urmă.)

V. Grozescu

Până când ?

Ne-am întîlnit privirea
Și-am tresărit;
Apoi ca doi păcătoși
Ne-am înroși.

Dar n'am vrut să 'nțelegem,
Și nici nu vrem,
De și bietele inimi
Cât plâng și gem.

Căci domni peste natură
Intr'un cuvînt,
Noi vrem să ne-arătăm,
Dar până când ?

Elena Santion.

Dina din rosă.

Poveste de Andersen.

În mijlocul unei grădini eră o tufă de rose minunată, încărcată cu cele mai frumoșe flori. Și în cea mai frumoșă dintre aceste flori de rose, locuia o țină așa de mică, cât ochiul omenesc de abia o putea vedea. Și chiar fiind că eră așa de mică, ea avea în dosul fieșecărei petale câte o chiliuță de durmit.

Mica țină eră așa de sulegetă, așa de frumoșă, întocmai ca și un ângerăș; ba, avea chiar și aripi, cari îi ajungeau dela umeri până la piciorce.

Și ah, cât de mirositoare îi erau chiliuțele, cât de moi, cât de frumoși și cât de curați erau păreții! Și nici nu eră cine știe ce lucru de mirare, căci dîr erau făcute din celea mai fine petale roșii-închise.

Mica țină tîtă țină o petrecea afară la căldura sînelui; mergea dintr'o flîre într'alta, ori jucă pe aripele vre unui fluture. Odată inse neavînd altceva de

lucru, se apucă să măsore câți pași va face, decă va umbla pe tîte căile și cărarușile unei frunđe de teiu, va să țină până va percurge tîte fibrele frunđei pe cari ea și le întipuiă de tot atâtea căi lungi și fără de capet. Dar mai înainte de ce ar fi sfîrșit lucrul acesta, apuse sîrele; nici nu e mirare, căci se și apucase cam târđiu de munca acasta.

Și acum de-odată cu sfințirea sînelui se făcu rece, grădina se umplea de rouă, și mica țină cugetă că ar fi bine să mergă acasă. Se grăbi deci cum putu, dar rosa s'a fost închis deja, nici măcar o petelă nu eră desfăcută. Să fi vîduț sîrmana, cum o umpluse frica, căci să vedeți dvîstre, până acuma ea nu durmise nici o nîpțe măcar afară, se simția de tot bine sub petalele călduroșe ale rosei. Oh! nîptea acasta va aduce mîrte asupra capului ei! — se cugetă ea.

Dar atunci deodată îi veni în minte, că în fundul grădini este o filigorie din »rădăcină neagră«, — o plantă, a cărei flori cugeți că-s niște tolcere mari colorate. Iși propuse deci să mergă într'una din acestea, ca să rămână acolo până dimineță. Sbură acolo. Dar pst! În filigorie is doue ființe omenesci, un tîner elegant și o fată frumoșă. Ei ședeau unul lângă celălalt, oftând într'una, căci trebuiau să se despartă deolaltă, măcar de n'ar fi trebuit! căci ei se iubiau așa de mult, mai mult chiar decăt cum își iubeșce un copil bun părinții.

— Și totuș trebuie să ne despărțim — dișe tînerul. — Frate-teu nu ne vré binele, dovédă e, că mi-a dat o comisiune departe peste mări și țeri! Adio dar, draga mea miresă, căci cu tîte opunerile lui, tu tot îmi ești miresă!

Și luându-și rîmas bun, se sărutară. Tînera damă plîngea dureros și drept suvenir îi dădu fidanțatului seu o rosă; mai înainte de ce i-ar fi dat-o inse, depuse pe ea un sărut așa de lung și de ferbinte, căt de căldura aceluia petalele rosei se deslăcură. Mica țină observând acasta sbură îndată în rosa, și fiind somnorosă și obosită, își puse capul pe finele și mirositoare petale și adormi; cu tîte acesteg inse, auzi când își dișeră la despărțire: rîmas bun! rîmas bun! Și-apoi simți cum rosa ajunsese în sînul tînerului, simți căt de convulsiv îi bătea inima încăt sîrmana nici nu se putu odihni.

Rosa nu rîmase apoi mult timp la locul seu, căci tînerul mergînd singur prin pădure, începă a o sărută așa de adese și așa de cu foc, căt sîrmana țină eră căt pe aci să fie sturcită. Ea simți prin petale focul sărutărilor tînerului; și rosa întocmai cum ar ajunge-o cele mai ferbinți raze de ale sînelui de veră, așa se desfăcu din nou la focul acestor sărutări.

Intr'acestea din frunđiș apare un bărbat cu fața neagră de mînie; — eră fratele cel rîutacios al fetei de mai înainte. Și până ce cestalalt sărută rosa, acest om miserabil îl omîră pe la spate; îi taie apoi capul și așa la olaltă cu trupul îl bagă în pămînt sub un teiu.

— Așa veđi! acum de astă îi pace bună, e mort, e îngropat; înapoi șciu că nu-mi mai vine, — dișe cu un fel de bucurie, miserabilul. — Și așa în lungă-i călătorie peste țeri și mări ușor și-ar fi pierdut viața, — și ș-a și pierdut-o; dîr voi avé acum pace cu soră-mea!

Apoi astupă grîpa cu frunđele veștedite, ce picară de pe teiu și plecă spre casă, nu inse singur — cum credea el, mica țină îl însoția; ea sta ascunsă în o frunđa sbîrcită de teiu, ce se acăță de pîrul ucigașului pe când acesta săpă grîpa. După ce acesta își puse pălăria pe cap, pe sîrmana țină o apucă o grîză și începă a tremură atăt de frică, căt și de mînie pentru fapta acestui criminalist.

Bărbatul ajunsese în țări acasă, își luă pălăria de pe cap jos și merse în chilie soru-sa. Ea dormea sărmana, și visă de bună seamă despre acela pe care atât de mult îl iubiă, și despre care credea, că e deja departe peste văi și dealuri. Frate-seu aplecându-se spre ea, surise, dar așa de demonic cum poate suride numai cel necurat. Atunci frunza cădă din păr pe plapomă, el nu observă, ci merse ca să doarmă și el ceva până diminețea.

Mica dină îndată după depărtarea lui, eși din frunză, se aședă în urechea celei ce dormea și începă a-i povesti crima ce îndeplinise frate-seu. I descrie cu colori vii locul unde l'a ucis, unde i-a ascuns trupul, adevărat sub teiul înflorit, — în urmă adăuse: »Spre adevărită cumcă ceea ce-ți spun, nu e vis, ci realitatea, vei afla în patru-ți o frunză veștejită de teiu.» Fata o află cât ce se trezi din somn.

Oh sărmana! să o fiți vedut cât de duios începă și acum a plânge; cauza intristării sale nu o descoperi înse nimenui.

Ferestrele chiliei, unde locuia fata, erau totă ziua deschise și mica dină putea să mērgă ērăși la rose și la celealalte flori, cu tōte aceste inse, nici ei nu-veniā să părăsēscā pe cea intristată.

Ea mai preferi a sta în o tufiță de rose-de-lună, ce înfloriau în ferestă și de acolo priviā pe sărmana fata.

Fratele fetei, cât dīci erā în chilie, acuș vesel, acuș supērat, fata inse nu-i pomeniā nici odatā nici batār cu un cuvēnt despre durerea ei de inimā.

Înainte de a se însērā, nenorocita fatā se strēcurā din chilie, merse în pădure la teiu, depārtā frunțele, desfăcū grōpa și aflā pe cel ucis. Oh, cât plânse sărmana, cât de mult rugā pe Dumnezeu să mōrā și ea în acel loc. Ei i-ar fi plăcut să ducā cu sine trupul celui mort, dar nu o putea face, de aceea se decise a luā capul cel galbiu ca cēra, cu ochii închiși; îi sārutā recile-i buze și cu mână depārtā pāmēntul de pe frumōsele-i bucle.

— Pe acesta totuși îl voi duce cu mine — dīse fata, și după ce astupā trupul cu frunze și cu pāmēnt, luā capul și deodată și o crēngā de iazmin ce înflori pe locul unde fu omōrīt iubitul seu.

Ajunghend în chiliuța sa, luā cel mai mare ol de flori ce avū, aședā capul acolo, îl astupā cu pāmēnt și apoi sādī deasupra crēngā de iazmin.

— Rēmās bun! rēmās bun! — murmurā mica dină, ne mai putēnd fi martorā la atāta durere, sburānd în grādinā la rosa sa. Dar aceea s'a fost scuturat de abīā mai rēmase ici colo cāte o petalā și aceea fārā de viēțā.

— Ah! cât de iute se sfērșește tot ce e frumos și bun! — oftā dēnsa. Dar în urmă totuși aflā o rosā unde putū să-și reiā locuință și se ascunse în dosul foițelor mirositōre. Nu uitā inse în fiecare diminețā a sburā spre ferēsta intristatei fete. Și ori cānd o cercetā, o aflā vecinic ședēnd aprōpe de olul de flori și plāngēnd. Lacrimele-i amare cādeau pe rāmurița de iazmin, și în vreme ce fața sa deveniā tot mai palidā, rāmurița cāpētā tot mai multā putere, ea începū în urmă a inverđi, a inmuguri, și în fine desfācēndu-se bobōcele, lāsārā să se ivēscā florile cele albe pe cari tata încontinuu le tot sārutā.

Fratele cel reu inse din ce o vedea, că plânge tot mai mult, se infuriā tot mai tare, și o întrebā adeseori, că dōr a inebunit ori ce-i? de plânge tot asupra olului de flori. El nu șciea ce ochi stau ascunși acolo și ce buze rumene putrețesc în pāmēnt. Fata, cu tōtā mânia lui, nu încetā a sta cu capul plecat deasupra olului de flori. Venind într'o dī mica dină, o aflā dormind. I se puse repede în ureche și începū a-i povesti despre sērile petrecute în filigorie,

despre parfulumul roselor și despre amorul dīnelor. Sărmana fatā! dormiā așā de lin, așā de fericitā și visānd tot astfel de lucruri, nu-i mirare, că viēța i se stinse, și ea muri așā de ușor suindu-se la cer, la acela pe care îl iubiā.

Dupā mōrtea surorii sale, fratele cel reutācijas privi mult timp la flōrea de iazmin, până ce în urmă o luā drept moștenire dela soru-sa și ș-o puse aprōpe de pat în chilie-i de dormit. Iazminul se desvoltā așā de frumos, se făcū așā de mirositor, așā de plăcut.

Dar și mica dină erā acum în tufa de iazmin, în florile căruia viēțulā cāte un spirit mic, cărorā le povesti sōrtea tinērului asasinat, a căruia cap putrețește acum sub ei, în pāmēntul din ol. Le mai povesti apoi tot ce șciū despre fata cea frumōsā și despre fratele cel reutācijas.

— Șcim, șcim! — respunserā spiritele cele mici. — Au dōrā nu crescurām noi din ochii și din buzele mortului?! Șcim, șcim tot fōrte bine! — repetau ei clătīnānd cu capetele într'un mod de tot particular.

Cu tōte acestea Dīna-din-Rosā nu putū pricepe, cum de remān spiritele așā de liniștite; sburā deci la albine și le povesti și acestora istoria celor doi iubiți, și albinele povestirā la rēndul lor acēstā istorie matcei — reginei lor. — Regina, la auđul acestor fapte teribile — se infuriā, și le ordonā aspru, ca în cea mai de aprōpe diminețā să fie gata ca săucidā pe acest miserabil.

Dar în nōptea de mai înainte — erā prima nōpțe după mōrtea fetei, — cānd fratele ei dormiā în pat, se desfăcurā deodată tōte florile iazminului. De și nevēduți, dar armați cu lānci veninōse, eșirā deodată tōte spiritele flori, se aședarā mai întēiu în urechile lui și începurā a-i povesti visuri înfricoșate, apoi se puserā pe buze și îi strāpunserā limba cu vērfulurile cele veninōse ale lāncilor.

— Rēsbunām pe cel mort! — strigarā ei în chor, sburānd ērāș în caliciul florilor.

La rēsāritul sōrelui, cānd se deschise și ușa chiliei de dormit, nāvāli deodată dīna cu matca și cu tot roiul albinelor ca să omōre pe asasin. Dar el erā deja mort. În giurul patului aflārā ōmeni, cari dīceau că l'a înādușit mirosul iazminului.

Dīna-din-Rosā înțelesese îndată, că florile îl omōrirā, povesti acēsta matcei, care încungiurā cu albinele olul de flori astfel, cât nu le mai puteau alungā. Atunci un om apucā olul în mână, dar o albinā îl impunse așā de tare, cât de durere scāpā olul jos. Acesta se sparse și înaintea lor apārū deodată cāpāțina albā a celui mort; și atunci toți cei de fațā priēpurā, că tinērul a fost ucis de fratele fetei.

Regina albinelor susuind prin aer încontinuu, cāntā despre rēsburarea florilor, despre Dīna-din-Rosā și āncā despre aceea: că chiar și în dosul celei mai mici frunđuțe se aflā cineva, care pōte să descopere fapta cea rea și s'o rēsborne.

Aurel.

Cugetări.

Sunt unii ōmeni, cari chiar la a dōri sūnt ne-trebnici.

Lingușirea e sorā drēptā a minciunei.

Deșteptului îi servesc cu mult mai mult dușmanii decât prostului prietini.

Să lași să te vedā, dar să te strāvēdā nici odatā.

Pasiunea este dușmana înțelepciunei.

Hai la expoziție!

I.

— Dar pentru Dumnezeu, scumpa mea!... mai ai puțină răbdare, frate, că dor nu dau turcii în țară!... Lasă!... om merge și la expoziția aia, dar să mai trecă; ce dracu! nu vezi ce de mai calabălăc avem? Câte treburi nu sunt? Prăvălia d'o parte, moșia de alta. Cum? să le lăsăm așa baltă?... Ei!...

Aceste vorbe erau rostite de Hagi Ispas, băcan în Popa-tatu, om cu dare de mână și cu frica lui Ddeu, scumpei sale junătăi, care-l pune pe loc s'o ducă la expoziție cu ori-ce preț.

De altfel cucóna Sanda era o femeie foarte cumse-cade; nu se certase nici odată cu scumpul dsale bărbătel care și densusul ținea la jumătatea sa.

Un defect avea inse cucóna Sanda și acesta cam supără puțin pe Hagi: îi plăcea să se scoale de dimineță și să strige în gura mare vr'o trei duzini de găini, cocoși, rațe și alte paseri domestice, cari alergau cât le luau picioarele, când aușiau glasul melodios al stăpânei lor.

Și-i dicea câte-odată Hagi Ispas:

— Drăguță! pentru Ddeu frate, nu te mai sculă cu noapte-a'n cap! ce ciorile! când îmi e somnul mai dulce, dta începi să strigi par că s'aprinde casa!... decă me iubești! decă ai ținut vr'odată la mine, fă-mi plăcerea și lasă purdalcnicului obiceiul ăsta uricios! lasă-le la pustia de paseri! ce? N'are cine să le ingrigescă? Avem, slavă Domnului, destui servitori! e traba lor, nu a dumitale, de a ingrigi lighiônele curții!

Asta cam așa era; dar vezi că Hagiul nu știe că soția lui avea o mare plăcere ca să ingrigescă singură de paserile curții; căci de, le crescuse de mici și apucă de se învățase cu densesle așa, că-i venia cam cu greu să le lase pe mâinile slugilor; dar pentru ca să facă plăcerea Hagiului, îi promitea c'are să-l asculte și trei-patru zile nu se mai sculă așa de dimineță, dar mai târziu, er își dedea în petec: apucase să-și facă obicei și de... îi venia cam greu să se lase de densusul.

Tote acestea ar fi mers cum ar fi mers, dar vezi că altceva veni să amărăscă traiul tihnit al Hagiului; citi odată într'un diar, cucóna Sanda, despre minunile expoziției; de-atunci, țin-te până să nu te rupi: totă diulica certă; dneai zor nevoe s'o ducă Hagiul la expoziție, pe când densusul dedea la toți dracii pe aceia care au scornit-o.

Dar în fine, după vr'o trei săptămâni, bietul Hagi plictisit peste măsură de atâta gălăgie și ca să scape și de gura cucónei Sandi, se hotărî să-i facă pe plac.

Își regulă afacerile băcăniei; puse un băiat de incredere, care i se părea lui c'o să fure mai cu milă și séra făcu cunoscut cucónei Sandi, că a doua zi aveau să mērgă la expoziție.

Cu neputință de a descrie bucuria ce simți dēnsa, când auđi acēsta veste.

Sări de gatul Hagiului și-l sărută pe amēndoi obrazii, lucru care miră puțin pe Hagi — căci, remăe vorba între noi, — erau aprópe de cece ani de când cucóna Sanda nu mai sevērșise un asemenea act.

Când remase singură, își croi fel de planuri; se gândi la lumea cu totul nouă; entru dēnsa ce era să

vedă la Paris; își încercă rochile una după alta, ca să vedă cu care-i va ședé mai bine; făcu câteva strimbături în oglindă; puse mâinile în șolduri și se învėrti în călcăe, uitându-se cu códa ochiului la talie, care de altfel cu tóte că avea 30 de ani, dar nu lăsă nimic de dorit. În fine, mulțumită par că de esame-nul ce și-l făcuse, zimbi și începú să aședé în culere. Grămădi tot ce avea mai bun: rochi, pālării, rufărie... tot ce cređu dneai de cuviință că are să-i fie de trebuință acolo.

Tótă nóptea aceea o petrecú cucóna Sanda gândindu-se la plăcerile ce va gustá în »capitala lumēi« și făcēdu-și fel de fel de ilusii care de care mai gogonețe.

A doua zi nici n'apucá să se lumineze bine de diuă și cucóna Sanda, punēnd capēt acestor cugetări, sári sprintenă din pat, își făcu ultimele pregătiri și la ora 6 sculă și pe Hagi, care cam supērat se dete-jose în prăvălie unde sfātu pe baeți ca să se porțe bine cu mușterii, să fie mai cu bāgare de sēmă la marfă, ca s'o vēndă mai intēi pe cea mai prostă, er lipsă să nu dea mai mult decăt o litră la oca, căci nu eră bine ca să inșele mușterii, după aceea se sui cu cucóna Sanda într'o trāsură care porni spre gară.

— Dar ce e atâta calabălăc, Sandă? — dicea Hagiul pe drum, vēđēnd în urma lui doue trāsuri încărcate cu geamantane și culere; — ar crede cineva, că plecăm pentru totdeuna din București.

— Ei și dta... ce vrei să fie? mi-am luat câteva rochi și rufărie; nu cumva că o să mergem desbrăcați pe stradele Parisului?

— Ba să ne ferescă Ddeu, puișorule!.. dar veđi tu... atâta calabălăc!...

Dómna nu-i mai respunse nimic; decă vēđu și Hagiul astfel, își infundă pālăria mai bine pe cap și se ghemui în colțul trāsurei.

Abiá inse Lietul om se mai liniștise, gândadu-se póte la cheltuelile enorme ce eră să facă cu acest voiaj, când cucóna Sanda sári în sus ca și când ar fi fost atinsă de un curent electric.

— Aoleo! frate! am uitat pe Bubi acasă; și dăi în sus și dăi în jos, că ce să facă el, mititelul, singur? Cum? să-l las pe mâinile slugilor ca să mi-l chinuescă? să nu-i dea apă și mánecare? să mi-l bată póte... și câte și câte, tóte acestea în necasul bietului Hagi care inse avea prudența de a tăcé, căci la ce bun ar mai fi spus și el ceva, de óre-ce o cunoșcea bine pe cucóna Sanda ce fel de pómă eră; nu avea omul plăcere să-și mai facă capul cāldimar și de aceea se mulțumi să tacă. Dar la sfērșit cucóna Sanda, vēđēnd că în acest chip n'o scóte la capēt, și nedorind nici decum de a-și lāsá odorul pe mâni străine, nici una nici doue, stăi birjar și îndērēt!

A!.. acēsta eră pré mult pentru firea iute a Hagiului, care din moment în moment stetea gata să isbucnescă; căci aceea ce-i făcea soția lui trecea tóte marginile; în cele din urmă inse se liniști, nedorind tocmai când plēcă la expoziție să se facă de rísul lumēi. Își inghiți și el necasul, cu speranța că-i va veni apa la móră, după ce se vor întórce dela acea blás-tēmăta de expoziție.

Își cam strimbară gurile vecinii când vēđurá pe voiajori intorcēnd îndērēt; și chiar baeții din prăvălie se mirară și ei, dar nedomerirea nu le ținú mult, căci ca un uragan cucóna Sanda intrá în băcănie și restit intrebă:

— Unde e Bubi? aduceți-l iute. — Pe când dneai rostiá aceste cuvinte, baeții, unii rideau, er alții își dedeau cu cotul inghesuindu-se unul în altul.

— Mē dobitocule! ce faci? dormi ca o vită! vai de tine, vai de tine! somnul are să-ți mánānce capul! Și cu aceste cuvinte cucóna Sanda se repeđi

la un picu cam pe 8 ani, care moțâia de după un raft, cu përul ciup, înăclăit de faină, cu picioarele desculte pline până la glesne de noroi, ochii vii, negri, inse cu fața mângită de funingeni, își incleștă mâinile în përul lui, îl trase în mijlocul prăvălii, sgotțându-l de-i clențenia dinții, sërmanu!

— Va să dîcã d'abiã plecarãm și dvöstre v'ați pus pe somn, ai? și după ce-l mai târnuî puțin, îi dete drumul.

— Ei bine ce stați? v'am spus să-mi aduceți pe Bubi?

Piciu se duse să-l caute, promițendu-i o bună răfuielã pentru când se vor vedé singuri, căci multe ocãri și scãrpinãri mãncase el pentru acel afurisit de dobitoc.

Dupã câteva momente radiose, cucöna Sanda se întörse cu Bubicã în brațe, care dedea din cödã și o lingea cu bucurie pe obraz și se aședã lângã Hagiul, care, clãtinãnd capul cu descurãgiare se mulțumi a dîce: — Asta nu e semn bun! își făcù semnul crucei și . . . birjarul dete biciu cailor.

II.

Se detese semnalul pentru a treia örã; mașina fluerã și vagonelne se puserã în mișcare.

Cucöna Sanda și cu Hagiul dneaei, erau instalați într'un vagon de cl. II.

Dnealui scosese o bucatã de cașcaval dintr'un paneraș și mãncã, inghițind din când în când, dintr'o sticlã cam mãricicã, în care avusese dënsul grije sã o umple cu niște ruginit, care-l avea în pivnița dnealui.

Dneaei conversã cu o cucönã care se vãitã cã din trei cloșci ce pusese, nu-i scosese pui nici una.

— Ș-ale mele soro — dîcea cucöna Sanda; — nu știu ce, Dömnë iertã-me, au de nu mai ouã? dnealui al meu se necãjise foc și-mi spunea sã le tai pe tôte.

— Dar dëu! cã nu știu cum sã mai dîc? eu nu erã sã le tai acü doue sëptemãni? Ei bine, așã me supërasem, cã me luasem de gãnduri. Ai pãi bine frate! mãncare și ér mãncare! arde-le-ar focul sã le ardã.

În timpul acesta Hagiul inghițiã mereu, tãind tacticos din cașcaval cu un mic bricég cu mãnerul de abanos.

— Soro, soro! dar nu vii sã guști și dta din cașcavalul ästa sã veđi ce bun e? P'am luat dela nea Stere și sã veđi cã mi l'a dat cu 20 bani mai eftin.

— Nu-mi e föme; mersi! — respunse cucöna Sanda.

— Numai odatã . . .

— Ei, decã îți spun, cã nu mi-e föme?

— Cum poțtești! — și Hagiul ca sã se consoleze de refusul soții sale, puse sticla la gurã și supse până ce-i dete lacrimile. Dupã ce isprãvi de mãncat, făcù o țigare, o puse într'un țigaret de chihlimber, se lungi pe fotoliu, dete capul pe spate și începù sã fumzeze.

III.

Dupã 48 de ore, ajunserã la Paris, dar pentru cã nu șcïeau nici unul din ei franțuzeșce, furé siliți sã angãgieze un tãlmaciu, care după recomandația Hagiului îi duse la un hotel mai eftin.

În diua aceea se odihniã de obosëla drumului.

A doua și inse, înainte de a se stinge felinarele, cucöna Sanda erã viritã cu nasul în ferëstra care dedea în stradã.

Îi făcea mare plăceri dneaei sã vedã precupețele și lãptarii, cum treceau repede, ploscãind pavagiul, cu încãlțãmintele lor gröse.

La 8 ore se sculã și Hagiul.

Dupã ce-și arãngiarã o toaletã de diminëtã, cucöna Sanda luã pe Bubicã în brațe și trecurã în restaurant sã dejuneze.

Mësa se sfërși la 11, când se întörserã ér sus, unde Hagiul își schimbã costumul cu acela care-l avusese în diua nunței și care cam făcea câteva cute din causã cã zãcuse cam mult pe fundul lãđii.

Își puse o pãreche de mãnuși albe ca și cravata dela gât, care se tot ridicã pe guler în sus, în ciuda cucönii Sandi care se derãngiã dela toaleta dneaei, pentru a i-o prinde cu un ac.

Cucöna Sanda își puse o roche de fai violet, o mantilã cu jeuri pe umeri, o pãlãrie puțin cam pretențiosã în garniturã, pe care o aședã mai pe cefã, pentru a i se vedé fruntea încadratã de un për creț adus în formã de breton, pe care de cu verã avusese grige sã-l infășure cãrlicuțat, cu ace fierbinți, în hãrtii mici ca a doua și sã-l aședë bine cu fileu.

Își puse și dneaei o pãreche de mãnuși olivi, peste care cercui degetele cu inele.

Dupã ce-și petrecù un lanț de aur pe după gât, se mai uitã de vr'o câteva ori în oglindã, potrivindu-și când talia, când pãlãria, séu dantelele dela gât, luã brațul Hagiului și se scoborì jos unde tãlmaciuul îi așteptã cu doue trãsuri.

Cam strîmbã Hagiul din nas, nu e vorbã, când vedù cã tãlmaciuul se aședã singur într'o trãsurã, cãci șcïea cã tot în socotëla lui mergea și aceea, dar nu dîse nimic; se mulțumi numai sã scötã un oftat adãnc și atãta tot.

Diua aceea o petrecù cucöna Sanda de minune; nici nu-i bãgase de sëmã când trecuse. Se n'felege! sã veđi atãtea minuni pe care nici nu le-ai visat! . . . și unde mai pui cãțiva ofițerași care se uitaserã galeș la dënsa? Erã femee! și de . . . avea inimã!

Sëra după cinã se duserã la Teatrul de Varietãți, pentru care cucöna Sanda schimbãse rochiã violet cu una cam în fața cafelei cu lapte, decoltatã puțin la gât.

Cu tôte cã nu înțelegeau nimic din aceea ce se spunea acolo, dar făceau și ei haz împreunã cu lumea cealaltã.

În fine ce sã mai lungim vorba: Hagiul în timp de 15 dïle cãt a stat în Paris, a cheltuit șase mișöre de franci bani bãtuți pe multe și dați mai mult în vënt pe fel de fel de flëcuri, cu care cucöna își impënase cuferelne.

IV.

Acum Hagiul șade la tesghëua bãcãntei lui din strada Papa-tatu și oftëzã câteodată când își aduce aminte de cele șase mii de franci.

— Așã! cu örba sã-mi dea, decã mai m'or prinde pe mine pe la afurisitele astea de esposiții! Dar de-aș șci bine, cã m'or scöte banii din casã afarã și n'am sã mai me duc, Dne fereșce! Auđi dta frate? șase mișöșere de franci! cu care m'aș fi putut duce äncã de doue ori la Hagealãc!

Ei dar acum s'a dus, ducã-se! șciu cã îndërët n'o sã mai vie.

Gr. Mãrunțeanu.

H i e n e.

— Veđi ilustrațiunea din nr. acesta. —

Grãdina zoologicã din Köln a cãpëtãt trei hiene rare în felul lor.

Rare, pentru cã nu erau ca celelalte hiene, ci hiene-cãni. Ömenii de șciințã au esitat mult timp, la

care rasă să le numere : hiene s'au căni ? In urma urmelor apoi s'a decis, că aceste fiere selbatice ocupă locul de mijloc între hiene și căni. De atunci sub numele »pictus« figurază ca un soi neatârnat in regnul animal.

In privința esteriorului s'emenă mai mult a hiene, ér cõda-le lungă și aninată de o parte ne revocã in memorie lupul. Përul e alb, gâlbën și negru galbën.

Patria-le este Africa de mijloc, unde rãtãcesc in cãrduri și atacã tot ce intimpinã in calealor. Pentru oi sânt fõrte periculõse, cãci sânt mai feroce și decãt lupii.

I. H.

Literaturã și arte.

Numerul jubilar al „Familiei“ va eși 'n duminica viitoare, adecã la 10/22 iunie. Numerul acela, care va cuprinde lucrãri de vr'o 50 de scriitori romãni, tõte nepublicate încã, se va vinde și separat. Prețul unui exemplar va fi 25 cr. Comandele, insoțite de sumele competente, sânt a se face la administrația foii, cel mult pãnã 'n 5/17 iunie, cãci esemplare de prisos nu se vor tipãri și fãrã bani nimeniua nu se va espedã nici un exemplar. Pentru acest numer ne-au scris dnii : V. Alecsandri, George Barițiu, Alesandru Moesonyi, episcopii Melchisedec, Nicolae Popea și dr. Victor Mihályi de Apșa, B. P. Hașdëu, Titu Maiorescu, George Sion, V. A. Urechia, Vincențiu Babeș, Iacob Negruzzi, V. Maniu, At. M. Marienescu, dr. I. G. Sbiera, Ioan cav. de Pușcariu, A. D. Xenopol, Ar. Densușan, Th. D. Speranția, Duiliu Zamfirescu, Ionescu-Gion, Ioan Popescu, Iuliu I. Roșca, A. C. Șor, T. G. Djuvara, D. Stãnescu, A. Bãrsean, Stefan Velovan, V. Bumbac, Radulescu-Niger, Dionisiu O. Olinescu, P. Dulfu, I. C. Panțu, V. B. Muntenescu, Ioan Pop Reteganul, N. A. Bogdan, V. Grozescu, Gr. Mãrunțean, Aurel Iana, I. Bocanici, C. V. Botez, N. Petra-Petrescu și dõmnele Matilda Poni, Constanța de Dunca-Schiau, Smara, Sofia Vlad-Radulescu, Emilia Lungu-Puhallo și alții.

Un tiner sculptor român. Tinerul Dimitrescu-Mirea, frate cu pictorul Mirea din București, dupã un studiu la Paris numai de deuce luni, a dobândit premiul cel mare, consistând intr'o medalie de argint și 100 franci la sculpturã de bust (cap de expresiune.) Lupta a fost mare, cãci mare erã și numêrul concurenților, elevi de diferite naționalități. Juriul, care a decernat premiul erã compus din eminenții profesori, dnii Chapu, Bougreu, Robert Fleuri, Iulian, Benjamin Constant, etc. etc.

Anuarul României, almanach de adresele din București și districte pentru comerț, industrie și administrațiile publice, etc. etc. a eșit de sub tipar la București și cuprinde : Statisticã, Diferite informațiuni, Lista recompenselor esoposițiunei universale din Paris 1889, Tariful convențional, Tariful acciselor din București, Noul tarif al cãilor ferate, etc., etc. Formând un volum de mai bine de 800 pagine. Prețul 5 lei. Editor-proprietar : Ch. Delattre. De vëndare la toți librãrii și la biuroul Anuarului strada Clementei 2. (Casa M. S. regelui) vis-a-vis de palatul regal.

Bene-Merenti. Se acordã medalia Bene-Merenti clasa I dlui Teodor Vlãdescu, pentru scrierea istoricã : »Luptele romãnilor in resbelul din 1877—1878.«

Din diaristica francezã. Dl Theodorescu, student la Brucseles, a scris un articol important in diarul »La Reforme« (organ quotidian al democrației liberale) asupra »Esploatãrei serviciilor de alimentațiune in Romãnia.« Autorul articolului vorbește in al seu articol și de ultimele greve ale butrarilor din capitalã

și Bêrlad. Dl Theodorescu sfêrșind articolul, își esprima s'peranța cã Romãnia va fi põte printre cele dintëiu state cari vor da esemplul unei esplotãri colective a serviciilor publice.

Diare noue. *Radicalul*, diar politic, va apãre in curênd la Iași. — *Zeflemistul*, diar umoristic, a apãrut la București, ilustrat de caricaturistul Jigidi. — *Oltul* va apãre ãilele aceste la Slatina in Romãnia. — *Inmainte*, diar politic, va eși la București, la inceputul lui iulie. — *Curierul economic, industrial și comercial*, revistã lunarã, va eși la București, in august. — *Bãrbierul*, fõie umoristicã, va reapãre la 1 septembrie. — *Meseriașul român* va eși la 1/13 iunie in Iași.

Teatru și musicã.

Teatrul Național din București. Dupã un raport al direcției teatrelor, urmãtoarele piese s'au reprezentat pe scena teatrului național in stagiunea trecutã : Némul lui Rantzau, Demi-Monde, Tartuffe, Vicleniile lui Scapin, Macbeth, Hamlet, Othelo, Kean, Marion de Lorme, Patria, Mândrie și Amor, Oedip-Regele, Dșõra de Belle-Isle, Roger la Honte, Messalina, Femeile nõstre, Manevrele de tõmnã, Vinul de Cotnar, Marcella, Fontãna Blandusiei, Prima schintie, Cismulița, Nõptea Furtunõsã, Nãpatea, Pygmalion, Pãtra din casã, Sfredelul dracului, Fata mamei Angot, Mascotta, Boccacio, Lucia di Lammermoor, Faust, Martha, Voevodul Țiganilor. Direcția a incasat suma de 181,790 lei.

✕ **Reuniunea romãnã de cãntãri din Sibiu** a dat un concert mercuria trecutã, 11 iunie n., cu concursului pianistului Schãffer. Programa, afarã de ultimul punct, a fost compusã tot din piese strãine, cu tõte cã misiunea unei reuniuni romãne de cãntãri ar fi sã cultiveze mai cu sãmã musica nõstrã naționalã. Ètã programa : 1, Doue cãntãri pentru cor micst de Hans Huber : a) »Dorința« ; b) din »Inșirã-te mãrgãrite.« 2. Balade (As Dur), de F. Chopin (dl I. Schãffer.) 3. Arie din opera »Fluerul fermecat« (Die Zauberflõte) de W. A. Mozart. 4. »Albiniõrã« (Schneewittchen), compusã pentru sopran și alt solo, cor de dame, piano și declamațiune, de C. Reinecke. 5. »Rigoletto-concert-Paraphrase«, de F. Liszt (dl I. Schãffer.) 6. »Imn festiv« pentru cor micst de George Dima.

Societatea »Academia ortodocsã pentru literaturã, retoricã și musicã bisericescã in seminarul archidiececan din Cernãuți a ținut duminicã in 27 maiu (8 iunie) a. c. conferința solemnã. Programul : 1, »Cuvênt de deschidere«, rostit de președintele societãții. 2, Din psalmul 121 »Ridicat-am ochii mei«, terțet in A-moll, comp. de Cart. 3, Cuvinte rutenești traduse de I. Vorobchievici, comp. in C-dur de Kreutzer. 4, »Posiția muierii in timpul vechiu și timpul nou«, disertatiune de dl A. Ignatescu. 5, »Doinã doiniță«, cuv. de V. Alecsandri, comp. in B-dur de I. Vorobchievici. Pausã. 6, (Rutenesc.) Oratoriu : Și erã la ora a șasa, comp. in C-dur de I. Vorobchievici. 7, (Rutenesc.) Invingerea creștinismului asupra pãgãnismului, disertatiune de dl G. Laza. 8, »Un salut de nõpte«, trad. de Is. Ieșan, cor mut cu solo tenor (dl M. Ursulean) in Es-dur de Storck. 9, »Stefan-Vodã și codrul«, cuv. de V. Alecsandri, comp. in E-dur de I. Vorobchievici.

✕ **Dl Moceanu**, cunoscutul gimnastic dela București, care se șcie de tõtã lumea cã a vizitat Austria, Franța, Italia, Spania și Orientul pãnã la Calcutta, de astã datã va plecã in țerile nevisitate de dsa și anume la Londra, apoi la New-York, San Fran-

cisco; de aci la Yokohama, Peking, Sidney, Melbourne, întorcându-se prin Calcutta, canalul de Suez, etc. în patrie.

Biserică și școlă.

Șolri bisericești și școlare. *Episcopia Dunărei-de-jos* în România în luna acesta a serbat jubileul de 25 ani al episcopiei și a seminarului acelei eparhii; la serbare au luat parte reprezentanții autorităților bisericești, civile și militare, din mai multe județe. — *Dl Iordan Bogdan* din Brașov a făcut în săptămâna precedentă cu succes licența de farmacie în București. — *Dl Traian Iosif*, din Ardeal, s-a susținut cu succes teza de licență la universitatea din București.

Un cercular mitropolitan. Amintirăm și noi, că sinodul parochial dela biserica Sft. Nicolae din Brașov a trimis Esc. Sale părintelui arhiepiscop și mitropolit Miron Romanul o adresă, rugându-l să stăruască în contra proiectului de lege pentru înființarea asilului de copii. Acum Esc. Sa a îndreptat un cercular către toți protopresbiterii și administratorii protopresbiterali din arhidieceasa sa, ca să suprimă tot felul de mișcare în direcțiunea indicată și să se ferescă a pune în discușiune pe terenul bisericesc cestiuni de natură politică, cum este ceea a asilelor menționate, având dealtecum în vedere, că organele superioare bisericești nu-și vor pierde din vedere datorința de a face la locul și timpul seu, — și fără impuls din partea mulțimii, — tot ce pretind interesele sfintei biserici.

Adunare preoțescă. Preoții din protopopiatul Buza, diecesa Gherla, au ținut adunarea lor de primăveră, în Sas-Enci, a treia zi de Rusalii, sub presiul protopopului *Ioan Filipan*. S'a făcut curioasă propunere, că deorăce în cele mai multe protopopiate nu se află bibliotecă protopopească, nu ar fi oare bine a desființa și biblioteca acestui protopopiat, care există de mai mulți ani? Propunerea înseamnă s'a respins și s'a decis, ca fiecare preot să contribuie pentru susținerea bibliotecii câte 1 fl. pe an. Preotul Cheresteș a cetit o lucrare a sa intitulată: »Despre superstițiune și eresuri.«

Adunare învățătorască în Deș. Reuniunea învățătorilor români gr. c. din giurul Gherlei a ținut adunarea sa generală la 3 și 4 iunie n. în Deș, sub presiul canonicului Demetriu Coroian. Au luat parte 90 de învățători, 3 protopopi, câțiva preoți și alții din clasa inteligentă. S'a constatat, că fondul Reuniunii are un capital de 400 fl. Protopopul Ioan Velle a dăruit 20 fl. pentru acei doi învățători din protopopiatul seu, care vor avea mai mulți copii cari știu ceti și scrie. S'a conferit un premiu de un galben învățătorului Gavril Mureșan din Cheșeu, pentru disertația sa despre chemarea învățătorului. După mișdădi s'a ținut examen cu școlarii. Viitorea adunare se va ține în comuna Valea Groșilor.

Adunare învățătorască. Reuniunea învățătorilor din protopopiatul Vad din diecesa Gherla a ținut adunarea sa generală în luna lui mai în comuna Bogata-maghiară, comitatul Solnoc-Dobăca, unde cu ocaziunea aceea s'a ținut și examenul. S'a decis ca pentru biblioteca din districtul protopopesc fiecare învățător să dea câte 1 fl. pe an. Învățătorul V. Enghieș s-a cetit lucrarea »Pedecile pentru care nu frecventază elevii școlă«, apoi s'a făcut critica examenului ascultat. Viitorea adunare se va ține în comuna Fodora.

Peregrinagiu la Suoéva. La 2/14 iunie dl Vasilie Nichitovici, esarch arhiepiscopesc și paroc în

Davidești, cu domiciliul în Ivancăuz (poșta Cozman), dorește a întreprinde cu evlavioșii poporeni din Davidești un peregrinagiu la moștele s. m. m. Ioan-cel-nou din Suoéva. Acest peregrinagiu are de scop întărirea credinței în sfânta biserică ortodoxă și rugăciunea pentru iertarea păcatelor tuturor. Ori ce deslușiri privitoare la sus numitul peregrinagiu să se adreseze către numitul părinte esarch.

Adunare învățătorască în Sătmăr. Învățătorii români sătmăreni din protopopiatul Homorod-Mădăras, diecesa Orăzii-mari, au ținut adunarea lor de primăveră în comuna Mădăras la 29 maiu, sub presiul protopopului Grigorie Ardelean. Înteu învățătorul Ioan Ciulean ținut examen cu școlarii sei, apoi Mih. Marcuș cu ai sei; după aceea Vas. Popan ceti lucrarea sa despre forma catehetică. Preotul Ludovic Marcuș în anul trecut ficsase un premiu de 10 franci pentru acel învățător care va lucra mai bine tema: »Ce fel de însușiri se pretind dela un învățător poporal.« Acest premiu s'a conferit lui Gheorge Mateiu din Gidani. Donatorul a ficsat asemenea premiu și pentru anul viitor.

O excursiune școlară. Elevii anului al doile dela Ferestrău de lângă București au făcut o excursiune de studiu în Moldova și în Bucovina, sub conducerea profesorului de agricultură dl G. Maior și a subdirectorului dl N. Lupa. După terminarea excursiunii din Moldova, ei au trecut în Bucovina ca să viziteze marea herghelie (1450 cai) și fermele model ale statului austriac, ce se află pe moșiile fondului religios gr. or. din Bucovina dela Rădăuți, Vadu-Vladichii, Ogoru-Domnescu, Saha, Frătăuți și Mitoca. Visitarea acestora a durat 8 zile. La întorcere elevii și conducătorii lor s'au oprit la Suoéva, spre a vizita capitala lui Stefan-cel-mare.

Câte școlle secundare sânt în România. În rețatul român funcționează următoarele școlle secundare (medii): 5 școlle normale primare (preparandii); 3 institute pedagogice de fete; un asil (Elena Dómna) de fete; 8 seminarii; 9 gimnasii reale, 13 gimnasii clasice; 9 licee. Aceste institute sânt frecventate de 10,227 elevi (8269 băeți și 1958 fete.) În cele 9 gimnasii reale (Bérlad, Brăila, Călărași, Craiova, Doro-hoiu, Pétra, Severin, Slatina și Tecuci) sânt înscriși 1054, în gimnasiile clasice au fost înscriși 1,824 elevi. Numérul profesorilor din tóte școllele secundare (60 la număr) este 747 (621 bărbați și 126 femei), ér suma totală a cheltuelilor 3.120,137 lei.

Limba greacă în școllele medii. În înțelesul unei dispozițiuni, ce o va lua în curénd ministrul ung. de instrucțiune, cu privire la esecutarea legii asupra propunerei limbei grecești în școllele medii, acei școlari, cari în anul acesta au absolvat deja o clasă a gimnasiului superior, sânt obligați a învăța și mai de parte limba greacă până la depunerea examenului de maturitate. Ér acei școlari, cari acum intră în clasa a cincea gimnasială, vor avea să se decidă, cum spune »Bud. Korr.«, decă învăță limba greacă ori un alt obiect stabilit.

Ce e nou ?

Hymen. *Dl Petru Popescu*, cleric absolvent al diecesei gr. c. de Oradea-mare, la 12 l. c. s'a logodit cu dșora Irina Dițiu, fiica preotului gr. c. Mihaiu Dițiu în Oradea-mare. — *Dl Constantin Ivanovici* și dșora Otilia Gogonea s'au cununat duminecă la 8 iunie n. în Zernești. — *Dl Silviu Lazar*, comptabil la banca »Auraria« din Abrud, s'a cununat în 8 iunie n. cu dșora Elena Prodan, învățătoare la școlă română de fetițe tot în Abrud.

Știri personale. *Regina României*, dimpreună cu domnișorele sale de onoare, s'a mutat la Sinaia și s'a instalat în castelul Peleş, unde va petrece totă vîra. — *Regele Carol* în vîra acêsta nu va vini la Borseac, după cum anunțase un diar unguresc din Ardeal. — *Mitropolitul-primat al României* se va duce la începutul lui iunie în străinătate pe doue luni, ca să-și caute de sănătate. — *Dl V. Sassu*, mare comerciant în Brăila, a trimis 60 lei comitetului instituit în București pentru a vini în ajutorul bibliotecelor române de dincôce de Carpați. — *Dl dr. Cornel Nicôra* ș-a deschis cancelăria advocațială în Timișoara. — *Dl Mihail Rusu*, notar la judecătoria regescă din Brașov, a făcut esamenul de jude înainte juriului dela tabla din Mureș-Oșorheiu.

Alecsandri se rentorce n țeră. Aflăm cu cea mai mare bucurie, că sănătatea dlui V. Alecsandri merge din ce în ce mai bine. Ilustrul poet, care ocupă postul de ministru-resident al României la Paris, ș-a luat un concediu pe mai multe luni și se va rentorce în curînd în țeră, unde va petrece vîra la moșia sa Mircești. Deie cerul ca iubitul nostru bard național să-și redobîndescă la Mircești sănătatea deplin, ca să ne putem încă bucura de produsele mușei sale românești!

Asociațiunea transilvană. *Adunarea generală* a Asociațiunii transilvane e convocată, de cătră președintele dl George Barițiu și secretarul II dr. I. Crișan, la Reginul-săsesc pe 15/27 august și zilele următoare. — *Despărțimentul Abrud* ș-a ținut adunarea generală la Roșia-montană sub presiul dlui Ioan Danciu, protopresbiter în Ofenbaia, carele e totodată și director al despărțimentului. Pe ôșpeți i salută preotul gr. c. Maior din Roșia. În decursul adunării s'au încesat 221 fl. 45 cr. Petru Achim din Bucium-Muntoriu s'a făcut membru pe viêtă. Adunarea s'a arangiat de inteligința din Roșia, în frunte cu dl dr. Simeon Caian, carele cu familiile Danciu, Andreica, Preda și Contes din Câmpeni au făcut mult pentru succes.

Academia Română. Se autorisă Academia Română a primi casele reposatului Teodor Masinca, profesor la școala comercială din Craiova, situate în strada Unirei din acel oraș, lăsate de numitul Academiei, prin testamentul seu făcut la Corfu (Grecia), în ziua de 3 ianuarie 1890.

Șicane contra drului Babeș. Cetim în »Românul»: Credeam că s'a terminat cu intrigile ce unii doctori țeseau contra dlor Babeș și Asaky. Ne am înșelat, căci etă ce ni se relatează: Unii doctori din consiliul sanitar, ne mai putînd face altă șicană, s'au adresat dlui procuror general Burada, pentru a interdice dlui Babeș să facă autopsiă, pe motivul că dsa n'a depus esamenul de libera practică. Dl Burada, pe semne înțelegînd unde țintesc acei doctori din consiliul sanitar superior, n'a dat altă urmare adresei, decăt a făcut casul cunoscut dlui ministru al justiției. Sperăm că dl ministru va șei să pună odată capăt unor astfel de intrigi, degradătore pentru ori și ce om. Cu privire la acêstă cestiune mai aflăm, că indată ce dl Babeș a auđit că s'a urzit în contra sa, s'a dus la dl doctor Alecsian, medic legit al capitalei și membru al consiliului sanitar să-l intrebe asupra incidentului. Dl dr. Alecsianu a ăis, că nu cu șcirea sa dnii doctori din consiliu au luat acea hotărîre, și că va interveni ca asemeni șicane, cari numai medicinei legale și în general studenților le fac reu, să nu se întemple. E vorba de altfel d'a se desvoltă o interpelare chiar în Cameră asupra acestui cas.

La Caransebeș Comunitatea de avere a fostu-

lui regiment de graniță de acolo a ținut în 5/17 maiu adunarea sa de primăvără. Cu asta ocaziune s'a constatat, că față de preliminar s'au făcut economii în suma de 17,399 fl. 77 cr., ér starea cassei cu finele anului 1889 a fost 155,977 fl. 34 cr.

Necrológe. *Marcu Lupu*, proprietar în Toraculmare, a incetat din viêtă la 5 iunie, în etate de 57 ani, jelit de fiica sa Elena măritată Hornoiu în Duna-Adony și de alți consăngeni. — *Nastasia Buzura n. Georgie*, soția preotului gr. or. Gavril Buzura din Poiana-Blenchii, a reposat la 3 iunie, în etate de 54 ani, plînsă de familie mare. — *Aleksandru Ilarian Papiu*, student de VII cl. gimnasială, a murit la Santimbru, în etate de 20 ani. — *Vasiliu Dănilă*, paroc gr. c. în Budatelec în Ardeal, a murit la 4 iunie, în etate de 60 ani, lăsând în doliu familie mare și consăngeni mulți. — *Ioan Iovescu*, preot gr. c. în Bruznic, comitatul Caraș, a reposat la 23 maiu, în etate de 54 ani, jelit de familie mare. — *Vasiliu Cheresteș*, absolvent de teologie din Gherla, a murit la 6 iunie, în Bongard, în etate de 28 ani.

Indreptare. Aceeaș mână care ne-a trimis informațiunea despre logodirea dlui profesor O. B. Bonfiniu din Blaș, ne scrie că șcirea aceea nu e temeinică. Care va să ăică, dnii corespondenți să bage bine de sêmă ce ne scriu.

Picături de Maria-Zell pentru stomac,

forțe folositoare în tóte bólele de stomac.

Vindecă: lipsa de apetit, slăbiciunea stomacului, respirațiunea mirositoare, paliditatea, rigăile, colica, catarul de stomac, acrêla n gât, gâlbănarea, grêța, vîrsarea, durerile de cap (decăt provin din stomac), șgârçiriile de stomac, incuetura, ingreunarea stomacului, hemoroidele etc. **Prețul unei sticle, cu Marca de invențiune, instrucțiune pentru folosire 40 cr.; duplă 70 cr.** Expedițiunea centrală prin farmacistul Carl Brady, în Kremsier (Moravia.)

Avertisment! Veritabilele picături de Schutzmarke. Maria-Zell pentru stomac se falsifică și se imitêză mult. *Semnul veritabilității* este, că fiecare sticlă trebuie să fie împachetată în hârtie roșie, *provăduță cu marca de sus* și să aibă *regulele de întrebuințare*, mai observându-se, că este tipărită în *imprimeria lui H. Gusek în Kremsier*.

Hapuri purgative de Maria-Zell.

Aceste hapuri (pilule) care de mulți ani se întrebuințêză cu cel mai bun succes contra lipsei de scaun și la incuierii, se falsifică mult. Cumpărătorul să fie atent la marca de mai sus, cum și la subscrierea farmacistului C. Brady, Kremsier. **Prețul unei cutii 20 cr., 6 cutii 1 fl. Decăt banii se trimit înainte, se espedêză franco: 1 sul cu 6 cutii 1 fl. 20 cr., 2 suluri 2 fl. 20 cr.**

Picăturile de Maria-Zell pentru stomac și hapurile purgative de Maria-Zell nu sînt niște lécuri secrete. Descrierea se află în *regulele de întrebuințare* care se alătură la fiecare sticlă și cutie.

Picăturile de Maria-Zell pentru stomac și hapurile purgative de Maria-Zell se află de vîndare: în *Oradea-mare* la farmaciștii: E. Ember, Lud. Molnár, George Nyiry, Carol Bleyer, Ales. Heringh și la *misericordiani*; în *Berețyó-Ujfalú* la farm. Geza Tamásy, în *Kis-Marja* la farm. Fr. Gallasy; în *Komádi* la farm. G. Scholtz; în *Salonta* la farm. L. Kovács și Fr. Po-dráczky; în *B. Diosig* la I. Vaday.

35-44

Călindarul sêptemănei.

Diua sêpt.	Călindarul vechiu	Calind. nou	Sórele
Dumineca a 2 d.	Rusali Ev. dela Matei c. 4 gl. 1, a inv. 2.		res. ap.
Duminecă	3 Mart. Luchian	15 Vitu	4 27 58
Luni	4 Par. Mitrofan	16 Iustina	4 27 59
Martți	5 Mart. Dorotheiu	17 Rainer	4 28 59
Mercuri	6 Par. Visarion	18 Leontina	4 23 0
Joi	7 Mart. Teodot	19 Gervasiu	4 28 0
Vineri	8 Mart. Teodor Strat.	20 Laura	4 28 1
Sâmbătă	9 Archiep. Chiril	21 Aloisiu	4 28 1

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Húgel în Oradea-mare.